Lentiz | Groen van Prinstererlyceum

Eindexamenreglement

havo en vwo

2026-2029

LENTIZ | GROEN VAN PRINSTERERLYCEUM, ROTTERDAMSEWEG 55, 3135 PT VLAARDINGEN

T: (010) 435 70 00, E-MAIL: GROENVANPRINSTERER@LENTIZ.NL WWW.LENTIZ.NL/GROEN-VAN-PRINSTERERLYCEUM

Lentiz

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen . . . 1
Artikel 2 Examenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting . . . 2
Artikel 3 De examencommissie . . . 2
Artikel 3.1 Taken en bevoegdheden van de examencommissie . . . 2
Artikel 3.2 Benoeming en samenstelling van de examencommissie . . . 3
Artikel 3.3 De examensecretaris . . . 3
Artikel 4 Onvoorziene gevallen . . . 3
Artikel 5 Toelating tot het eindexamen . . . 3
Artikel 6 Afnemen eindexamen . . . 3
Artikel 7 Indeling eindexamen; examendossier en profielwerkstuk . . . 3
Artikel 8 Onregelmatigheden . . . 4
Artikel 9 Afwijking wijze van examineren . . . 5
Artikel 10 Geheimhouding . . . 5

HOOFDSTUK 2 INHOUD VAN HET EINDEXAMEN

Artikel 11 Examenprogramma . . . 6
Artikel 12 Vrijstellingen . . . 7

HOOFDSTUK 3 HET SCHOOLEXAMEN

Artikel 13 Inrichting schoolexamen . . . 8
Artikel 14 Verhindering, verzuim, te laat komen . . . 8

HOOFDSTUK 4 TOETSEN EN BEOORDELINGEN VAN HET SCHOOLEXAMEN

Artikel 15 Cijferbepalingen en beoordelingen . . . 10
Artikel 16 Beroep . . . 11
Artikel 17 Eindbeoordeling schoolexamen . . . 11
Artikel 18 Herkansing toetsen en herexamen schoolexamen . . . 12

HOOFDSTUK 5 HET CENTRAAL EXAMEN

Artikel 19 Inrichting van het centraal examen . . . 13
Artikel 20 Toelating tot het centraal examen . . . 13
Artikel 21 Gecommitteerden . . . 13
Artikel 22 Toetsen centraal examen . . . 14
Artikel 23 Verhindering centraal examen en bijzondere omstandigheden . . . 14
Artikel 24 Beoordeling toetsen centraal examen . . . 15

HOOFDSTUK 6 UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Artikel 25 Eindcijfer eindexamen . . . 16
Artikel 26 Uitslag . . . 16
Artikel 27 Extra vakken . . . 16
Artikel 28 Judicium Cum Laude. . . . 16
Artikel 29 Herkansing centraal examen . . . 17
Artikel 30 Diploma en cijferlijst . . . 17
Artikel 31 Terugtrekken voor het examen . . . 17
Artikel 32 Duplicaten en afgifte verklaringen . . . 17
Artikel 33 Certificaten . . . 18

HOOFDSTUK 7 OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 34 Bewaren examenwerk . . . 19
Artikel 35 Spreiding voltooiing eindexamen. . . . 19
Artikel 36 Vrijstellingen in het VAVO . . . 20
Artikel 37 Gegevensverstrekking . . . 20

1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

a. **De wet:** de Wet voortgezet onderwijs 2020.
b. **Onze Minister:** de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
c. **Inspectie:** de Inspectie van het Onderwijs.
d. **Bevoegd gezag:** de Raad van Bestuur van Lentiz onderwijsgroep.
e. **Directeur:** de vestigingsdirecteur die voor de betreffende school belast is met de taken en bevoegdheden inzake het eindexamen.
f. **Kandidaat:** degene die door het bevoegd gezag is toegelaten tot het eindexamen.
g. **School:** een van de vestigingen van Lentiz onderwijsgroep.
h. **Toets:** een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten of een praktische opdracht.
i. **Gecommitteerde:** degene die overeenkomstig de WVO 2020 en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 is aangewezen voor de tweede correctie van het centraal examen.
j. **Examenstof:** de kennis, het inzicht en de vaardigheden die op grond van het examenprogramma en het Programma van Toetsing en Afsluiting worden getoetst.
k. **Examinator:** degene die is belast met het afnemen en beoordelen van een examen of een onderdeel daarvan.
l. **Eindexamen:** een examen in het geheel van de voor het desbetreffende eindexamen voorgeschreven vakken.
m. **Het uitvoeringsbesluit:** vgsbesluit WVO 2020.
n. **Vakken:** de vakken en andere programmaonderdelen die overeenkomstig de WVO 2020 en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 deel uitmaken van het eindexamen.
o. **Voortgangsdossier:** het geheel aan resultaten van een schooljaar op grond waarvan een kandidaat wel of niet wordt bevorderd naar een hoger leerjaar.
p. **Examendossier:** het geheel aan resultaten en eisen waaraan een leerling voor het schoolexamen moet voldoen.
q. **Profielwerkstuk:** een onderdeel van het schoolexamen, bestaande uit een werkstuk, met inbegrip van een presentatie, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn voor het desbetreffende profiel. Het profielwerkstuk heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen.
r. **Combinatiecijfer:** het eindcijfer dat overeenkomstig artikel 3.34 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt berekend uit de afgeronde eindcijfers van de daarvoor aangewezen vakken en onderdelen. Bij de uitslagbepaling telt het combinatiecijfer als het eindcijfer van één vak. De samenstelling en berekening zijn geregeld in artikel 26 van dit reglement.
s. **Voortgangstoets:** een toets waarvan het resultaat alleen meetelt in het voortgangsdossier.
t. **Tentamen:** een toets waarvan het resultaat meetelt in het examendossier en eventueel ook in het voortgangsdossier
u. **Herkansing:** het opnieuw afleggen van een eerder afgelegde toets of examenonderdeel, overeenkomstig de daarvoor geldende herkansingsregeling.
v. **Schooljaar:** het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus en eindigt op 31 juli van het daaropvolgende jaar.
w. **Commissie van beroep examens:** de door het bevoegd gezag ingestelde commissie waarbij een kandidaat of diens wettelijke vertegenwoordiger beroep kan instellen tegen een beslissing van de directeur over een maatregel als bedoeld in artikel 8 van dit reglement.
x. **VAVO:** een opleiding voor voortgezet algemeen volwassenenonderwijs als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel a . van de Wet educatie en beroepsonderwijs.
y. **CvTE:** het College voor toetsen en examens.
z. **DUO:** de Dienst Uitvoering Onderwijs.

Artikel 2 Examenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting

1 Het bevoegd gezag heeft, ter uitvoering van de Wet voortgezet onderwijs 2020 en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, het examenreglement vastgesteld.

2 Conform artikel 2.60e, eerste lid, onderdeel b (WVO 2020) stelt de examencommissie jaarlijks een voorstel Programma van Toetsing en Afsluiting op dat door het bevoegd gezag wordt vastgesteld (artikel 2.60a WVO 2020), en dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar. Het programma van Toetsing en Afsluiting wordt als aparte bijlage bij dit examenreglement uitgereikt aan de kandidaten en hun ouders.

3 Het examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting hebben de instemming van de medezeggenschapsraad.

4 Het examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting worden door de directeur voor 1 oktober toegezonden aan de inspectie. Het examenreglement ligt bij de administratie van de school ter inzage en is voor ouders en leerlingen via de website www.lentiz.nl te raadplegen. Leerlingen en ouders worden hierover tijdens de informatieavond en schriftelijk geïnformeerd.

5 Het examenreglement regelt ook de wijze waarop de kandidaat tijdens het examen gebruik mag maken van de toegestane hulpmiddelen. Hiervoor verwijst de school naar (1) de informatie op het voorblad bij de toets; (2) de informatie daarover in het voorwoord bij het PTA en (3) het landelijk geldende document: https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2026-07/bijlage-2-regeling-toegestande-hulpmiddelen-havo-vwo-2028.pdf (examenblad.nl).
Wanneer leerlingen recht hebben op het gebruik van bijzondere, toegestane hulpmiddelen, dan wordt dat vastgelegd in het administratiesysteem van de school.

6. Tijdens de SE-periode kan gebruik gemaakt worden van (generatieve) AI (bijv. ChatGPT/ Gemini/CoPilot). De docent is gehouden duidelijk en transparant aan te geven onder welke voorwaarden AI mag worden ingezet: bij het niet nakomen van deze afspraken is er sprake van fraude/onregelmatigheid. De docent is tevens gehouden de validiteit, de betrouwbaarheid en de transparantie van de toets te borgen bij de opgave, de beantwoording en het nakijken. De docent en leerling zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het controleren van de resultaten op onwaarheden en fouten.
Het gebruik van AI bij toetsing en examinering is afgestemd op het gebruik ervan in het onderwijs. Zowel docent als leerling beschikken over voldoende kennis van de mogelijkheden en risico's van generatieve AI.
   - Bij gebruik van AI dienen de docent en de leerling zich bewust te zijn van het belang van (ethisch) verantwoord.
   - Gebruik geen (juridisch) bedrijfsgevoelige informatie in AI-toepassingen.
   - Respecteer je eigen privacy en die van anderen: gebruik bijvoorbeeld geen persoonsgegevens, zoals e-mailadressen of foto's van collega's, leerlingen of studenten.
   - Daar waar AI wordt ingezet, moet op correcte wijze met auteursrechten worden omgegaan (zie: Lentiz - AI-beleid Addendum Onderwijs v0.1).

Artikel 3 De examencommissie

Artikel 3.1 Taken en bevoegdheden van de examencommissie

1 De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
   a. Het opstellen van een voorstel voor een examenreglement als bedoeld in, artikel 2.60 voor het bevoegd gezag.
   b. Het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in, artikel 2.60a voor het bevoegd gezag.
   c. Het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen.
   d. Het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen.
   e. Overige door het bevoegd gezag aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
      1. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
      2. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden. Dit verslag is op verzoek voor de leden van de MR/OR beschikbaar/opvraagbaar.
      3. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
      4. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies, bedoeld in het tweede tot en met het vierde lid, aan het bevoegd gezag, aan de directeur en aan de examensecretaris van een school.

Artikel 3.2 Benoeming en samenstelling van de examencommissie

1 Het bevoegd gezag stelt een examencommissie in voor elke school.
2 De examencommissie kent een oneven aantal leden en bestaat uit minimaal 3 leden.
3 Tot lid van de examencommissie worden niet benoemd:
- Leden van het bevoegd gezag.
- De directeur van de school.
- Leden van de medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.
- Leerlingen van de school en.
- Hun wettelijke vertegenwoordigers.

4 De examencommissie heeft een zekere mate van deskundigheid met betrekking tot de verschillende schoolsoorten, de regelgeving over toetsing en examinering in het voortgezet onderwijs, en de kwaliteit van toetsing en examinering.

Artikel 3.3 De examensecretaris

1 Het bevoegd gezag / de directeur wijst uit het personeel een examensecretaris aan.
2 De examensecretaris ondersteunt de directeur bij:
- De organisatie en afname van het eindexamen.
- De uitvoering van het examenreglement.
- De uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting.
- De verstrekking van de beoordeling van het schoolexamen.

De directeur en de examensecretaris stellen gezamenlijk de uitslag van het eindexamen vast en ondertekenen gezamenlijk de diploma's, cijferlijsten en, voor zover van toepassing, getuigschriften en certificaten. Zij ondertekenen tevens het overzicht van de onderdelen en beoordelingen van het schoolexamen.

Artikel 4 Onvoorziene gevallen

1 In alle gevallen waarin het Examenreglement of het Programma van Toetsing en Afsluiting niet voorziet, beslist de directeur. De directeur deelt zijn beslissing binnen twee werkdagen schriftelijk mee aan het bevoegd gezag en aan de inspectie.

Artikel 5 Toelating tot het eindexamen

1 De leerlingen van de school worden in de gelegenheid gesteld ter afsluiting van de opleiding een examen af te leggen.
2 Indien een leerling als bedoeld in lid 1 het eindexamen niet met goed gevolg aflegt, wordt hij in de gelegenheid gesteld het laatste leerjaar te herhalen en opnieuw een eindexamen af te leggen.
3 Het bevoegd gezag kan een kandidaat, die niet als leerling van de school is ingeschreven, toelaten tot het eindexamen.

Artikel 6 Afnemen eindexamen

1 De directeur en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
2 Het bevoegd gezag heeft besloten dat de directeuren in eerste instantie uitvoering zullen geven aan het examenreglement. De directeur is gemandateerd tot het ondertekenen van de examendocumenten.
3 De directeur wijst één van de personeelsleden van de school aan als secretaris van het eindexamen.

Artikel 7 Indeling eindexamen; examendossier en profielwerkstuk

1 Het eindexamen bestaat voor ieder vak uit een schoolexamen (SE), een centraal examen (CE), dan wel uit beide.
2 Het schoolexamen bestaat uit een examendossier en wordt door school afgenomen in de loop van de leerjaren 4 en 5 havo en 4, 5 en 6 vwo. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm.
3 Het schoolexamen vwo en havo omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.

4 Het profielwerkstuk heeft betrekking op een of meer vakken van het eindexamen. Ten minste een van deze vakken heeft een normatieve studielast van 400 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo.

5 Het centraal examen wordt in beginsel afgenomen in het vijfde leerjaar van het havo en het zesde leerjaar van het vwo. Het bevoegd gezag kan toestaan dat een leerling in het voorlaatste of het direct daaraan voorafgaande leerjaar centraal examen aflegt in één of meer, maar niet alle vakken. Het schoolexamen in het betreffende vak wordt vóór het begin van het eerste tijdvak van dat examenjaar afgesloten, overeenkomstig het toepasselijke PTA. Indien de leerling niet wordt bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen behaalde resultaten. Vervroegd examen geeft geen extra herkansingsrecht. Voor het gespreid afleggen van het eindexamen wegens bijzondere omstandigheden geldt artikel 35.

6 Het bevoegd gezag kan een havokandidaat toestaan één of meer overeenkomstige examenvakken op vwo-niveau af te leggen. Voor deze vakken gelden het examenprogramma en het PTA op vwo-niveau. Een kandidaat die het centraal examen in een vak op vwo-niveau heeft afgelegd, wordt op verzoek in de gelegenheid gesteld alsnog het centraal examen in dat vak op havo-niveau af te leggen, overeenkomstig artikel 3.37 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020. Deze terugval geldt niet als herkansing. Het resultaat van het centraal examen op havo-niveau vervangt het resultaat op vwo-niveau.

7 Het volledige schoolexamen, met inbegrip van het profielwerkstuk, de handelingsdelen en eventuele herkansingen en herexamens, wordt afgesloten vóór het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen. Afwijking is uitsluitend mogelijk voor zover de geldende wet- en regelgeving daarin voorziet.

Artikel 8 Onregelmatigheden[1]

1 Indien een kandidaat zich bij een onderdeel van het eindexamen of bij een aanspraak op ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is, kan de directeur maatregelen nemen.

2 De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden (conform Uitvoeringsbesluit WVO 2020; par. 7; artikel 3.58), zijn:

a. Het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen.
b. Het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen.
c. Het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel vanhet schoolexamen of het centraal examen.
d. Het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.

Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.

3 Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, wordt de kandidaat door de directeur of de examensecretaris in de gelegenheid gesteld te worden gehoord. De directeur neemt de beslissing.

1 Voorbeelden van onregelmatigheden zijn:
- Zonder geldige reden niet deelnemen aan een zitting van een schoolexamen
- Het niet tijdig inleveren of afronden van een praktische opdracht of handelingsdeel
- Het examenwerk niet op de juiste wijze inleveren of (delen van het) examenwerk niet inleveren en vervolgens beweren dat dit wel is ingeleverd.
- Examenwerk van anderen inleveren.
- Tijdens een examen afkijken of overleggen met anderen of anderen gelegenheid geven tot afkijken.
- Aanwijzingen krijgen of geven bij toiletbezoek.
- Digitaal of op andere wijze verspreiden van examenmateriaal voordat het examen begint.
- Het bij je dragen van een mobiele telefoon/smartwatch.
- Het maken van aantekeningen in een bij het (school)examen toegestaan hulpmiddel, zoals een woordenboek.
- Fraude en plagiaat, waaronder het gebruik van (generatieve) AI. Het gebruik van AI is niet toegestaan bij alle schoolexamenonderdelen, tenzij dit expliciet is vermeld.

4 De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur schriftelijk in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school ingestelde commissie van beroep. De kandidaat stuurt tevens een kopie van deze brief naar de school.
Adres van de commissie van beroep *tot 9 december 2026:*
Schiedamsedijk 114
3134 KK Vlaardingen
t.a.v. de ambtelijk secretaris
Na 9 december 2026:
Karel Doormanweg 66
3115 JD Schiedam
t.a.v. de ambtelijk secretaris
Adres van de school:
Zie voorblad van dit examenreglement

5 het beroep wordt binnen vijf dagen (WVO 2020;rt. 2.63; lid 2) nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep ingesteld. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep tenzij zij de termijn met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie. Voor verdere informatie over de afhandeling van klachten bij de commissie van beroep examens verwijzen wij naar 'De Klachtenregeling – Lentiz onderwijsgroep' (zie onze site www.lentiz.nl)

Artikel 9 Afwijking wijze van examineren

1 De directeur kan toestaan dat een kandidaat met een beperking of ziekte het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.

2 Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke beperking of ziekte, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
a. Er een deskundigenverklaring is die door een terzake deskundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld.
b. De aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten.
c. Een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.

3 Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften van het uitvoeringsbesluit WVO 2020 ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. Deze afwijking kan betrekking hebben op:
a. Het vak Nederlandse taal- en letterkunde.
b. Enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
Voor zover de afwijking betrekking heeft op het centraal examen, bestaat deze uit een verlenging van de duur van het examen met ten hoogste dertig minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek van de Nederlandse taal.

4 Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 10 Geheimhouding

1 Eenieder die betrokken is bij de uitvoering van deze regeling en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs kan vermoeden, is verplicht tot geheimhouding daarvan.

2 INHOUD VAN HET EINDEXAMEN

Artikel 11 Examenprogramma

1 Het eindexamen havo omvat:
   a. De vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel.
   b. De vakken van het profieldeel van een van de profielen waaronder tevens begrepen een profielwerkstuk.
   c. Ten minste één vak met een normatieve studielast van ten minste 320 uur van het vrije deel van elk profiel, met dien verstande dat door het bevoegd gezag vast te stellen vakken onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voor zover de minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.

2 Het eindexamen vwo omvat:
   a. De vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel.
   b. De vakken van het profieldeel van een van de profielen waaronder tevens begrepen een profielwerkstuk.
   c. Ten minste één vak met een normatieve studielast van ten minste 440 uur van het vrije deel van elk profiel, met dien verstande dat door het bevoegd gezag vast te stellen vakken onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voor zover de minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.

3 De Minister stelt, voor elke onderwijssoort, behalve voor door het bevoegd gezag vast te stellen vakken en andere programma-onderdelen die onderdeel zijn van het eindexamen, voor alle vakken examenprogramma's vast, waarin zijn opgenomen:
   a. Een omschrijving van de examenstof van ieder eindexamenvak.
   b. Welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd, en over welke stof het schoolexamen zich uitstrekt.
   c. En het aantal en de tijdsduur van de toetsen van het centraal examen. Tevens kunnen in een examenprogramma zijn opgenomen voorschriften betreffende het domein, de aard, de omvang, het aantal, de beoordeling en de weging van de onderdelen van het schoolexamen.

4 Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken.

5 De kandidaten kiezen, met inachtneming van de Wet voortgezet onderwijs 2020 en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voor zover het bevoegd gezag hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden.

6 De kandidaten kunnen voor zover het bevoegd gezag hen dat toestaat in meer vakken examen afleggen dan in de vakken die ten minste tezamen een eindexamen vormen. Zij kunnen in bepaalde vakken vervroegd examen doen en zij kunnen bepaalde vakken op een hoger niveau afsluiten.

7 Het examenprogramma per vak is in te zien en te downloaden via www.examenblad.nl.

Artikel 12 Vrijstellingen

1 Het bevoegd gezag kan een kandidaat, na overleg met de leerling en, indien de leerling minderjarig is, met diens ouders, voogden of verzorgers, vrijstelling verlenen van het volgen van onderwijs in het vak lichamelijke opvoeding indien de kandidaat vanwege diens lichamelijke gesteldheid niet in staat is dit onderwijs te volgen. Het bevoegd gezag geeft de inspectie kennis van de verleende vrijstelling en vermeldt daarbij de gronden waarop deze vrijstelling berust.

2 Een kandidaat voor het examen vwo die in het bezit is van een diploma voor havo is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in de volgende vakken van het gemeenschappelijke deel: maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming.

3 Een kandidaat voor het examen vwo die in het bezit is van een diploma havo en één of meer vakken op vwo-niveau heeft afgesloten is vrijgesteld van onderwijs in dat vak of die vakken.

4 Het bevoegd gezag kan een kandidaat voor vwo of havo op diens verzoek, of indien de kandidaat minderjarig is, op verzoek van zijn ouders, voogden of verzorgers, ontheffing verlenen voor het volgen van onderwijs in de tweede moderne vreemde taal van het gemeenschappelijk deel in de volgende gevallen:
   - De leerling heeft een stoornis die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis die effect heeft op taal.
   - De leerling heeft een andere moedertaal dan de Nederlandse taal.
   - De leerling volgt onderwijs in het profiel Natuur en techniek of het profiel Natuur en gezondheid en het onderwijs in de taal verhindert naar verwachting een succesvolle afronding van de opleiding.

5 Bij een ontheffing als bedoeld in het vierde lid wordt de tweede moderne vreemde taal vervangen door een vak of programmaonderdeel als bedoeld in artikel 2.9, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, met een normatieve studielast van ten minste 440 uur. De leerling kiest het vervangende vak of programmaonderdeel uit het daarvoor beschikbare aanbod van de school. Deze vervanging behoeft de goedkeuring van de inspectie.

6 Wanneer een kandidaat op grond van dit artikel wordt vrijgesteld van het volgen van onderwijs in een of meer vakken, wordt hij ook voor het eindexamen van deze vakken vrijgesteld.

3 HET SCHOOLEXAMEN

Artikel 13 Inrichting schoolexamen

1 Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Dit examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm. Het schoolexamen strekt zich uit over alle vakken waarin de kandidaat eindexamen aflegt en wordt ingericht overeenkomstig hetgeen voor ieder vak afzonderlijk in het programma van toetsing en afsluiting is aangegeven. Deelname aan de geplande schoolexamentoetsen is verplicht.

2 Het schoolexamen kent in het examendossier vier (evt. digitaal in te zetten) toetsvormen:
   a. Toetsen met open en gesloten vragen (schriftelijk of mondeling).
   b. Praktische opdrachten.
   c. Het handelingsdeel.
   d. Het profielwerkstuk.

3 Het bevoegd gezag bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt.
Het schoolexamen havo/vwo, met inbegrip van het profielwerkstuk, wordt afgesloten overeenkomstig de afsluittermijn van artikel 7, zevende lid. Het profielwerkstuk telt mee in het combinatiecijfer.

4 Alle toetsen van het schoolexamen worden op school afgenomen. Toetsen kunnen niet op afstand worden afgenomen. Wel is het mogelijk om – in bijzondere gevallen en ter beoordeling van de examencommissie – een toets op een andere plaats (bijv. thuis, een ziekenhuis o.i.d.) af te (laten) nemen. In die gevallen is altijd een examinator aanwezig.

5 Tijdens de afname van zowel SE als CE is alle apparatuur die contact mogelijk maakt buiten de ruimte waarin het examen wordt afgenomen (zoals: smartphone, smartwatch, etc.) niet toegestaan.

Artikel 14 Verhindering, verzuim, te laat komen

1 Indien een kandidaat door ziekte of een andere ernstige vorm van overmacht, niet veroorzaakt door onnauwkeurigheid, onachtzaamheid of nalatigheid van de kandidaat, niet in staat is een onderdeel van het schoolexamen af te leggen, moet dit door de kandidaat zelf indien deze meerderjarig is, of door een van de ouders of wettelijke vertegenwoordigers indien de kandidaat minderjarig is alleen telefonisch voor de aanvang van de toets worden gemeld aan de teamleider/administratie van de afdeling waartoe de kandidaat behoort of aan de secretaresse van de school. Direct na terugkomst op school, maar uiterlijk binnen drie schooldagen, dient een verklaring, bij minderjarige leerlingen ondertekend door een van de ouders c.q. verzorgers, ingeleverd te worden bij de voor de betreffende afdeling verantwoordelijke teamleider en de examensecretaris. In deze verklaring moet de reden van het verzuim vermeld staan. De directeur kan tevens verlangen dat er een afspraak wordt gemaakt met de schoolarts.

2 Onder de in lid 1 genoemde onderdelen van het schoolexamen vallen zowel de schriftelijke, mondelinge en kijk- en luistertoetsen alsook de praktische opdrachten, handelingsdeel/opdrachten en profielwerkstuk. In de laatste gevallen gaat het hierbij om de verhindering het betreffende onderdeel op de uiterste of afgesproken datum in te leveren, te presenteren, dan wel uit te voeren.

3 Wanneer de melding of verklaring als bedoeld in het eerste lid ontbreekt, onderzoekt de directeur de reden daarvan en beoordeelt hij of sprake is van afwezigheid zonder geldige reden.

4 De kandidaat die aan de voorwaarden genoemd in het eerste lid, heeft voldaan, maakt bij terugkeer op school zo spoedig mogelijk een afspraak met zijn examinator over het tijdstip waarop hij het desbetreffende onderdeel van het schoolexamen zal afleggen.

5 Een kandidaat die naar het oordeel van (alleen) de directeur zonder geldige reden een onderdeel van het schoolexamen verzuimt, heeft zich schuldig gemaakt aan een onregelmatigheid vermeld in artikel 8 van dit reglement.

6 Voor het bezoeken van een arts, tandarts, enz. en voor het afleggen van een rijexamen tijdens een toets zoals vermeld onder artikel 13.2 wordt in het algemeen geen toestemming verleend.

7 Bij verhindering met een geldige reden wordt de kandidaat in de gelegenheid gesteld het gemiste onderdeel alsnog af te leggen. Een tekortkoming in de melding of de verklaring wordt beoordeeld overeenkomstig het derde lid en leidt niet automatisch tot verlies van de inhaalmogelijkheid.

8 Bij schriftelijke of praktische toetsen mag een kandidaat die te laat komt, tot uiterlijk een half uur na de geprogrammeerde aanvang worden toegelaten. Indien de kandidaat tot de toets wordt toegelaten, moet hij het werk inleveren op de normale eindtijd. Tot minimaal 60 minuten na aanvang mogen kandidaten die een toets hebben afgelegd, het lokaal niet verlaten.

9 Een kandidaat die bij een mondelinge toets of een kijk- en luistertoets zonder geldige reden afwezig is, wordt geacht zich schuldig te hebben gemaakt aan een onregelmatigheid als bedoeld in artikel 8 van dit reglement. De betreffende kandidaat dient zich onmiddellijk te melden bij de secretaris van het examen of de teamleider.

10 Een kandidaat die bij een mondelinge toets of een kijk- en luistertoets te laat komt (d.w.z. de deur van de ruimte waar de toets wordt afgenomen is gesloten!) en dus niet meer wordt toegelaten, wordt geacht zich schuldig te hebben gemaakt aan een onregelmatigheid als bedoeld in artikel 8 van dit reglement. De betreffende kandidaat dient zich onmiddellijk te melden bij de secretaris van het examen of de teamleider.

11 In bijzondere gevallen kan de directeur, met inachtneming van de geldende wet- en regelgeving, afwijken van de procedurele bepalingen in dit artikel. Eventuele maatregelen wegens onregelmatigheden worden uitsluitend genomen overeenkomstig artikel 8.

4 TOETSEN EN BEOORDELINGEN VAN HET SCHOOLEXAMEN

Artikel 15 Cijferbepalingen en beoordelingen

1 De examinator bepaalt aan de hand van beoordelingen van de toetsen het cijfer voor het schoolexamen. Voor zover aan afzonderlijke toetsen een bepaald gewicht is toegekend, volgt hij deze gewichtstoekenning.

2 De opgaven en normering voor de toetsen van het schoolexamen worden in onderling overleg door de examinatoren van het betreffende vak in de betreffende afdeling vastgesteld.

a. De schriftelijke toetsen worden beoordeeld aan de hand van een correctievoorschrift waarin antwoorden en de puntenverdeling zijn opgenomen.
b. Voor de beoordeling van praktische opdrachten en het profielwerkstuk wordt gebruik gemaakt van beoordelingscriteria die vooraf aan de kandidaat bekend gemaakt zijn. Bij het profielwerkstuk en, voor zover relevant, bij de praktische opdrachten wordt het doorlopen proces door de kandidaat gedocumenteerd. Dit wordt in de beoordeling betrokken.
c. De beoordeling van het profielwerkstuk vindt plaats door hiertoe door de directeur aangewezen examinatoren van het vak c. q. de vakken die bij het profielwerkstuk zijn betrokken.
d. De aspecten waarop de onderdelen van het handelingsdeel worden beoordeeld, worden vooraf aan de kandidaten bekend gemaakt.

3 Van de mondelinge toetsen kunnen geluidsopnames worden gemaakt; deze geluidsopname worden maximaal tot 1 week na het bekend worden van het behaalde cijfer bewaard.
De directie kan een mondelinge toets laten afnemen in aanwezigheid van een andere docent. De docent kan dan het protocol van de toets opmaken. De examinator neemt dan de toets af; de docent stelt hoogstens een aanvullende vraag of plaatst een opmerking als er een misverstand dreigt te ontstaan tussen examinator en kandidaat.

4 Zowel een kandidaat als een examinator kan de directeur verzoeken een leraar als gecommitteerde en/of de 2e examinator aan te wijzen. Een schriftelijk verzoek dient minstens één week tevoren bij de directeur te worden ingediend.

5 Indien een toets door meer dan één examinator wordt beoordeeld, bepalen deze examinatoren in onderling overleg het cijfer voor de toets. Kunnen zij niet tot overeenstemming komen, dan wordt er gemiddeld.

6 De kandidaat dient een opdracht die een onderdeel is van het schoolexamen, op de afgesproken dag, op het afgesproken tijdstip bij de examinator in te leveren. Bij het niet tijdig inleveren beoordeelt de directeur of sprake is van een geldige reden overeenkomstig artikel 14. Indien sprake is van een onregelmatigheid, wordt deze behandeld overeenkomstig artikel 8.

7 Van iedere beoordeling van een toets van het schoolexamen stelt de examinator de kandidaat zo spoedig mogelijk in kennis.

8 De examinator drukt zijn oordeel over kennis en inzicht van een kandidaat voor elke toets uit in een cijfer. Daarbij gebruikt hij een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met één decimaal.

9 Indien in het vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de cijfers 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal gebruikt.

10 Toetsen of opdrachten uit het handelingsdeel worden niet beoordeeld met een cijfer.
De kandidaat moet voor de niet-becijferde onderdelen "naar behoren" aan de eisen voldoen. Wanneer een kandidaat voor een onderdeel van het handelingsdeel de beoordeling "niet naar behoren" krijgt, moet hij door middel van een herhaling of aanvulling zorgen dat hij alsnog aan de gestelde eisen voldoet.

11 In afwijking van lid 9, wordt lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel, beoordeeld met "voldoende" of "goed".

12 Het profielwerkstuk havo/vwo wordt beoordeeld met een cijfer als aangegeven in lid 9.
Dit cijfer wordt verwerkt in het combinatiecijfer. Indien een onderdeel van het combinatiecijfer beoordeeld is met een cijfer lager dan een vier, is de kandidaat gezakt, zelfs als het combinatiecijfer ondanks dat op een voldoende uitkomt.

13 De kandidaat heeft recht op inzage en bespreking van de door hem afgelegde toetsvormen.
De inzage vindt plaats in het bijzijn van de examinator. Indien de kandidaat als gevolg van overmacht zoals vermeld in artikel 14, eerste lid afwezig is, behoudt hij het recht op inzage en bespreking. Hij moet hiertoe binnen 5 schooldagen na terugkeer op school contact opnemen met de examinator.

14 Alle kandidaten kunnen de voortgang m.b.t. hun programma van toetsing en afsluiting en de daarbinnen behaalde resultaten volgen via hun persoonlijke toegang tot Somtoday (via de app). Ook krijgen zij op geregelde tijden een rapportlijst, waarop de gemiddelden per vak worden getoond. De SE-periode wordt afgesloten in het laatste examenjaar met een totaaloverzicht, de SE-lijst, waarmee duidelijk wordt gemaakt met welke resultaten de kandidaat aan het centraal examen zal gaan deelnemen.
Aan het eind van de schoolexamenperiode stelt de school de SE-cijfer lijst vast, deze lijst wordt ondertekend door de examensecretaris, de directeur en de leerling. Vanaf dat moment staan de SE-cijfers vast en is een herkansing voor een SE-onderdeel niet meer mogelijk.

15 De toetsen die binnen het SE en/of CE aan de kandidaat worden aangeboden, worden altijd afgenomen in fysieke aanwezigheid van een of twee examinatoren. Het is niet mogelijk om deze toetsen op afstand (m.b.v. digitale technieken) aan kandidaten voor te leggen. Dit laat het recht op bezwaar en beroep overeenkomstig artikel 16 en de mogelijkheid tot herstel van een vastgestelde fout onverlet.

16 De houdbaarheidsregeling van schoolexamens – bij doubleren - kan per vestiging verschillen. Voor de regeling wordt de kandidaat verwezen naar het PTA van de betreffende vestiging.

Artikel 16 Beroep

1 Indien een kandidaat van oordeel is dat een beoordeling voor een toets, praktische opdracht, profielwerkstuk of handelingsdeel onjuist is, tekent hij binnen een termijn van drie schooldagen nadat bedoelde beoordeling hem werd meegedeeld en inzage heeft plaats kunnen vinden, bezwaar aan bij de examinator. De examinator geeft zijn oordeel binnen vijf schooldagen. Indien de kandidaat het niet eens is met deze beslissing, dan kan de kandidaat volgens lid 2 beroep aantekenen. Indien binnen de termijn van drie schooldagen geen bezwaar is ingediend, is de beoordeling definitief. Bij een tijdig ingediend bezwaar wordt de beoordeling definitief zodra de bezwaarprocedure en een eventueel daaropvolgende beroepsprocedure zijn afgerond. Herstel van een vastgestelde fout blijft mogelijk.

2 Elke kandidaat kan binnen vijf schooldagen, nadat het in lid 1 genoemde oordeel van de examinator hem is meegedeeld, in beroep gaan bij de directeur. De kandidaat dient het beroep schriftelijk, onder opgave van redenen, in bij de directeur. De directeur stelt een onderzoek in en doet binnen 10 schooldagen uitspraak.

Artikel 17 Eindbeoordeling schoolexamen

1 Voor de aanvang van het centraal examen maakt de directeur aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:
   a. Welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen.
   b. De beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld.
   c. De beoordeling van het profielwerkstuk.

2 Het eindcijfer voor het schoolexamen wordt bepaald op de in het Programma van Toetsing en Afsluiting genoemde wijze.

3 Het vak lichamelijke opvoeding wordt beoordeeld met ‘voldoende’ of ‘goed’. Bij de afdeling ‘gymnasium’ telt de eindbeoordeling van kcv mee in het cijfer voor Grieks en/of Latijn.

4 Na afronding van alle schoolexamenonderdelen, inclusief de herkansingen en herexamens, en vóór de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen, behoudens de wettelijk toegestane uitzonderingen, stelt de school de SE-cijferlijst vast, de lijst wordt ondertekend door de examensecretaris, de directeur en de leerling. Vanaf dat moment staan de SE-cijfers vast en is een herkansing voor de vakken, die alleen met een SE worden afgesloten niet meer mogelijk. Dit laat het recht op bezwaar en beroep overeenkomstig artikel 16 en de mogelijkheid tot herstel van een vastgestelde fout onverlet.

Artikel 18 Herkansing toetsen en herexamen schoolexamen

1 De herkansingsregeling en de herexamens schoolexamen kunnen per vestiging verschillen. Voor de regeling van de herkansingen wordt de kandidaat verwezen naar het PTA van de betreffende vestiging. Dit geldt ook voor de vakken, die alleen met een SE worden afgesloten.

2 Het bevoegd gezag stelt vast hoe het cijfer van het herexamen wordt bepaald, waarbij de cijfers van die toetsen van het eerder afgelegde schoolexamen worden betrokken die betrekking hadden op niet tot het herexamen behorende onderdelen van het examenprogramma.

3 Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als eindcijfer voor dat vak.

4 Het toekennen van een herkansing is, in geval van bijzondere omstandigheden, altijd besluit van de directeur.

5 Indien een kandidaat bij een herkansing afwezig is, beoordeelt de directeur overeenkomstig artikel 14 of sprake is van een geldige reden. Bij een geldige reden krijgt de kandidaat gelegenheid de herkansing alsnog af te leggen. Dit kost geen extra herkansingsmogelijkheid. Afwezigheid zonder geldige reden wordt behandeld overeenkomstig artikel 8.

5 HET CENTRAAL EXAMEN

Artikel 19 Inrichting van het centraal examen

1 Het College voor toetsen en examens (CvTE) stelt de tijdstippen van de centrale examens vast, zorgt voor de opgaven en beoordelingsnormen, stelt de regels vast voor de omzetting van scores in cijfers en bepaalt welke hulpmiddelen tijdens de centrale examens zijn toegestaan.

2 De examinator en de door het bevoegd gezag aangewezen gecommitteerde passen de beoordelingsnormen van het College voor toetsen en examens toe en stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast overeenkomstig artikel 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020. Indien de examinator en de gecommitteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommitteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijk corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

3 Het centraal examen kent drie tijdvakken, het eerste, het tweede en het derde tijdvak.

4 Het eerste en tweede tijdvak van het centraal examen worden afgenomen in het laatste leerjaar, behoudens de wettelijk toegestane mogelijkheden voor vervroegd of gespreid examen, zoals geregeld in de artikelen 7 en 35.

5 Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door de staatsexamen- commissie.

6 De minister kan vakken aanwijzen waarvoor het centraal examen in het tweede tijdvak eveneens wordt afgenomen door de staatsexamencommissie.

7 Het definitieve examenrooster wordt tijdig door de directeur bekend gemaakt.

Artikel 20 Toelating tot het centraal examen

1 Het schoolexamen in vwo en havo wordt afgesloten voor de aanvang van het centraal examen.

2 Bij de afsluiting van het schoolexamen zijn alle voorgeschreven onderdelen afgerond en zijn de bijbehorende cijfers en beoordelingen vastgesteld, inclusief de beoordeling van het profielwerkstuk en de niet-becijferde onderdelen. Daarbij wordt rekening gehouden met geldende vrijstellingen en ontheffingen. Een onvoldoende resultaat vormt op zichzelf geen grond om deelname aan het centraal examen te weigeren. De voorwaarden voor het behalen van het diploma zijn opgenomen in artikel 26.

3 Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat de examengegevens en schoolexamenresultaten uiterlijk tien kalenderdagen vóór de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen worden aangeleverd aan het Register Onderwijsdeelnemers (ROD) van DUO. Dit betreft ook de resultaten van vakken die uitsluitend met een schoolexamen worden afgesloten.

4 Het bevoegd gezag kan in afwijking van het eerste lid een kandidaat die tengevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak, doch na de aanvang van het eerste tijdvak. In dit geval draagt het bevoegd gezag zorg voor tijdige aanlevering van de resultaten aan ROD, overeenkomstig de daarvoor geldende procedure van DUO.

Artikel 21 Gecommitteerden

1 Het bevoegd gezag wijst op basis van de door DUO vastgestelde koppeling van scholen één of meer gecommitteerden aan voor de tweede correctie, overeenkomstig artikel 3.23 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020. Deze aanwijzing geldt tot na afloop van het tweede tijdvak.

Artikel 22 Toetsen centraal examen

1 Het College voor toetsen en examens (CvTE) heeft onder meer tot taak:
   a. Het vaststellen van de tijdstippen van de toetsen van het centraal examen.
   b. Het vaststellen van de hulpmiddelen die bij deze toetsen mogen worden gebruikt.
   c. Het vaststellen van de opgaven van deze toetsen.
   d. Het vaststellen van de beoordelingsnormen en scoringsregels voor deze toetsen.
   e. Het vaststellen de wijze waarop op grond van de behaalde score het cijfer wordt vastgesteld.

2 De directeur zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.

3 Tijdens een zitting van het centraal eindexamen worden aan kandidaten geen mededelingen van welke aard dan ook, aangaande de opgaven gedaan, uitgezonderd mededeling van door de CvTE vastgestelde errata.

4 De toezichthouders bij het centraal examen maken een proces-verbaal op. Hierin wordt opgenomen:
   a. Het begin- en eindtijdstip van de betreffende zitting.
   b. Welke kandidaten aanwezig waren.
   c. Welke kandidaten te laat kwamen, onder vermelding van het tijdstip van binnenkomst.
   d. Het tijdstip waarop elke kandidaat zijn werk inlevert en de examenruimte verlaat.
   e. Eventuele bijzonderheden die zich tijdens de zitting voordoen.

5 De toezichthouders leveren dit proces-verbaal samen met het gemaakte examenwerk in bij de directie of examensecretaris.

6 De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een zitting van het centraal eindexamen blijven in het examenlokaal tot het einde van die zitting.

7 Ten aanzien van een of meer zittingen van het centraal examen is bepaald dat de leerlingen de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken inleveren bij een van degenen die toezicht houden.

8 Tenminste een week voor de aanvang van het centraal examen wordt aan de kandidaten havo/vwo en aan alle examinatoren en toezichthouders die betrokken zijn bij het centraal examen een reglement uitgereikt betreffende de gang van zaken en de te volgen procedures bij de toetsen van het centraal examen.

9 Het centraal eindexamen zal worden afgenomen in aanwezigheid van ten minste twee surveillanten, met dien verstande dat voor elke 25 kandidaten ten minste één surveillant zal worden aangewezen.

Artikel 23 Verhindering centraal examen en bijzondere omstandigheden

1 Indien een kandidaat om een geldige reden ter beoordeling van de directie is verhinderd bij één of meer examens in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen op ten hoogste twee examens per dag te voltooien.

2 Indien artikel 20 lid 4 toepassing vindt, wordt gelegenheid gegeven het centraal examen op meer dan twee toetsen te voltooien, afhankelijk van de feitelijke mogelijkheden.

3 Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn examen te voltooien. De examensecretaris meldt de kandidaat daarvoor aan bij de betreffende staatsexamencommissie.

4 Onder geldige reden wordt verstaan: ziekte of andere buiten de wil van de kandidaat optredende omstandigheden. De kandidaat of zijn ouder, voogd of verzorger meldt dit voor aanvang van de toets bij de directie. Binnen drie dagen moet de kandidaat of, indien deze minderjarig is zijn ouders, voogden of verzorgers, bij de directie een schriftelijke verklaring inleveren met de reden van het verzuim.

5 Wanneer een kandidaat zonder geldige reden een toets van het centraal examen verzuimt, wordt hij geacht zich daarmee daadwerkelijk van deelneming aan het examen te hebben teruggetrokken.

6 Een kandidaat die te laat komt, mag uiterlijk tot een half uur na het begin van de zitting tot het examenlokaal worden toegelaten.

7 Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.

8 Het is de kandidaat niet toegestaan het examenwerk (zowel bij het SE en het CE) uit te werken met uitwisbaar schrijfmateriaal (bijv. potlood, uitwisbare inkt) of tijdens de uit werking gebruik te maken van correctievloeistof (bijv.: Tipp-ex).

9 Wanneer een kandidaat instroomt tijdens de eindexamenperiode of tijdens die periode van schoolsoort verandert, wordt van die kandidaat verwacht dat hij voldoet aan het gestelde in het geldende PTA voor die opleiding, waarin hij het eindexamen gaat afronden. In een persoonlijk opgesteld PTA wordt met de kandidaat, zijn ouder(s)/verzorger(s) en de examensecretaris vastgesteld aan welke eisen de kandidaat (nog) moet voldoen.

10 Wanneer een kandidaat tijdens de eindexamenperiode via een maatwerk-PTA de opleiding versnelt, wordt van die kandidaat verwacht dat hij voldoet aan het gestelde in het geldende PTA voor die opleiding, waarin hij het eindexamen gaat afronden. In een persoonlijk opgesteld PTA wordt met de kandidaat, zijn ouder(s)/verzorger(s) en de examensecretaris vastgesteld aan welke eisen de kandidaat (nog) moet voldoen.

11 Wanneer een kandidaat tijdens een zitting ziek of onwel wordt, meldt hij dit onmiddellijk aan een toezichthouder. De toezichthouder zorgt voor begeleiding en informeert de directeur. De directeur beslist in overleg met de kandidaat of het examen kan worden voortgezet of moet worden afgebroken. Wanneer hervatting op dezelfde dag mogelijk wordt geacht, blijft de kandidaat onder toezicht en wordt contact met exameninformatie voorkomen. Het tijdstip van de onderbreking, de genomen maatregelen en het besluit over voortzetting worden vastgelegd in het proces-verbaal. Bij definitieve beëindiging wegens ziekte meldt de school dit zo spoedig mogelijk via het Examenloket aan de inspectie en volgt zij de geldende procedure voor het alsnog afleggen van het examen in een volgend tijdvak.

Artikel 24 Beoordeling toetsen centraal examen

1 De toetsen van het centraal examen worden door de examinator en de gecommitteerde in overleg beoordeeld met een score. Zij passen hierbij de door het CvTE vastgestelde beoordelingsnormen toe.

2 Aan de hand van de door het CvTE hiervoor vastgestelde regels stelt de directeur op grond van deze score het cijfer voor het centraal examen in een vak vast. Deze cijfers worden uitgedrukt in een getal uit de reeks van 1 tot en met 10 met één decimaal.

3 De directeur bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is het gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt het, indien de cijfers achter de komma 49 of minder zijn, naar beneden afgerond en indien deze 50 of meer zijn, naar boven afgerond.

4 De kandidaat heeft recht op inzage in het gemaakte centraal-examenwerk en de beoordeling daarvan. Bij minderjarigheid kunnen ook de ouders of wettelijke vertegenwoordigers bij de inzage aanwezig zijn. De inzage vindt plaats onder toezicht van de directeur of een door hem aangewezen medewerker, overeenkomstig artikel 34.
Indien de kandidaat meent dat sprake is van een aanwijsbare fout in de beoordeling, kan hij dit gemotiveerd schriftelijk voorleggen aan de directeur. De directeur laat de aangedragen kwestie onderzoeken overeenkomstig de geldende VO-raad-handreiking voor geschillen bij of na de vaststelling van de score voor het centraal examen. Een eventuele wijziging van de score vindt plaats met betrokkenheid van de examinator en de gecommitteerde, overeenkomstig de geldende voorschriften.

6 UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Artikel 25 Eindcijfer eindexamen

1 Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit dereeks 1 tot en met 10.

2 De directeur bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor hetschoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening, bedoeld in de eerste volzin, niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.

3 Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden, is het cijfer voor het schoolexamentevens het eindcijfer.

Artikel 26 Uitslag

1 Na afloop van het centraal examen stellen de directeur en de examensecretaris de uitslag vast.

2 De uitslag luidt: "geslaagd voor het eindexamen" of "afgewezen voor het eindexamen".

3 Een kandidaat die eindexamen havo of vwo heeft afgelegd is geslaagd indien hij:

a. Voor al de vakken van het CE/CSPE een gemiddelde score heeft behaald van onafgerond een 5,5 of hoger (oftewel: het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers tenminste 5,5 is).
b. Voor de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde maximaal één 5 als eindcijfer (het gemiddelde van het SE en het CE) heeft gescoord,
c. Aan de schoolexamen rekenen heeft deelgenomen, als het vak Wiskunde niet tot de vakken behoort, waarin (het centraal) examen is afgelegd.
d. Voor al zijn vakken eindcijfers heeft behaald:
   - Van 6 of meer, of
   - Er '1 x 5' is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, of
   - Er '1 x 4' of '2 x 5' of '1 x 5' en '1 x 4' is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6,0 is.

4 In aanvulling op het derde lid geldt dat het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, moet zijn beoordeeld met "voldoende" of "goed".

5 Bij de uitslagbepaling volgens het derde lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming (nb.: bij gymnasium is dat het vak KCV) en het profielwerkstuk.

6 Zodra de eindcijfers en de uitslag zijn vastgesteld maakt de directeur deze schriftelijk aan iedere kandidaat bekend. Op dat moment maakt de directie ook de eindcijfers bekend aan de kandidaten waarvan nog geen uitslag kan worden vastgesteld. Elke kandidaat krijgt daarbij mededeling van het in artikel 29 (herkansing) bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 29, 1e lid, geen toepassing vindt.

Artikel 27 Extra vakken

1 Wanneer een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan volgens het uitvoeringsbesluit WVO 2020 verplicht is, worden, indien dat nodig is om te slagen, van een of meer vakken de eindcijfers niet betrokken bij het bepalen van de definitieve uitslag. De overblijvende vakken moeten wel blijven voldoen aan de verplichtingen die het uitvoeringsbesluit WVO 2020 aan de samenstelling van de profielen.

Artikel 28 Judicium Cum Laude

De vermelding van het judicium Cum Laude op het diploma kan worden toegekend als voor vwo gemiddeld voor de grote vakken in het gemeenschappelijk deel, het profieldeel en het hoogste cijfer uit het vrije deel minimaal 8,0 is behaald. Bij 7,99 gemiddeld is er geen sprake van cum laude. Bovendien mag geen eindcijfer lager zijn dan een 7. Voor deze bepaling worden eventuele extra vakken buiten beschouwing gelaten. Een 6 voor een extra vak vormt geen probleem voor cum laude. Het combinatiecijfer mag niet lager zijn dan 7, maar hier geldt dat het cijfer voor de samenstellende onderdelen wel lager mag zijn dan 7.

De vermelding van het judicium Cum Laude op het diploma kan worden toegekend als voor havo gemiddeld voor de grote vakken in het gemeenschappelijk deel, het profieldeel en het hoogste cijfer in het vrije deel minimaal 8,0 is behaald. Geen eindcijfer mag lager zijn dan een 6. Voor deze bepaling worden eventuele extra vakken buiten beschouwing gelaten. Een 5 voor een extra vak vormt geen probleem voor cum laude. Het combinatiecijfer mag niet lager zijn dan 6, maar de samenstellende onderdelen mogen wel lager zijn dan 6.

Artikel 29 Herkansing centraal examen

1 De kandidaat heeft voor één vak waarvoor hij reeds examen heeft afgelegd, na bekendmaking van de eindcijfers het recht om in het tweede tijdvak, of indien artikel 23 lid 3 van toepassing is, in het derde tijdvak, opnieuw dan wel alsnog deel te nemen aan het centraal examen.

2 De kandidaat stelt de directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.

3 Het hoogste van de behaalde cijfers bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.

4 Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld. De directeur stelt de kandidaat schriftelijk van deze uitslag op de hoogte.

Artikel 30 Diploma en cijferlijst

1 De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een cijferlijst uit waarop zijn vermeld:

a. De cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen.
b. De vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling van dat werkstuk.
c. De beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding.
d. De eindcijfers voor de examenvakken; alsmede.
e. De uitslag van het examen.

2 Het model voor deze cijferlijst wordt door de minister vastgesteld.

3 De directie reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het examen geslaagde kandidaat een diploma uit.

4 Het model voor het diploma wordt door de minister vastgesteld.

5 Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan volgens het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 verplicht is, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.

6 Voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor vrijstelling of ontheffing is verleend, worden de voorschriften van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en de Regeling modellen diploma's VO gevolgd.

7 De directeur en de examensecretaris tekenen de diploma's en de cijferlijsten.

Artikel 31 Terugtrekken voor het examen

1 Een kandidaat kan zich vóór of tijdens het centraal examen vrijwillig terugtrekken zolang het examen nog niet volledig is afgelegd. De kandidaat meldt dit schriftelijk aan de directeur. Bij minderjarigheid wordt de verklaring medeondertekend door de wettelijke vertegenwoordiger(s). Voor een kandidaat die zich heeft teruggetrokken wordt geen uitslag vastgesteld; hij ontvangt dan ook geen diploma of cijferlijst. De school meldt de terugtrekking in het Register Onderwijsdeelnemers (ROD).

Artikel 32 Duplicaten en afgifte verklaringen

1 Duplicaten van afgegeven diploma's worden niet verstrekt.

2 Een schriftelijke verklaring dat een in het eerste lid bedoeld document is afgegeven, welke verklaring dezelfde waarde heeft als dat document zelf, kan uitsluitend via https://duo.nl/particulier/diploma-kwijt.jsp worden aangevraagd.

Artikel 33 Certificaten

1 Voor een kandidaat die is afgewezen voor het eindexamen havo of vwo en die het vijfde leerjaar havo respectievelijk het zesde leerjaar vwo overdoet, geldt dat voor alle vakken waarvoor het examen een centraal examen omvat, de eerder behaalde centraal-examencijfers en de bijbehorende eindcijfers niet worden overgenomen bij het nieuwe eindexamen. De kandidaat zal dus voor alle vakken het centraal examen in het tweede jaar opnieuw moeten afleggen.

2 Een kandidaat die is afgewezen voor het eindexamen havo of vwo en die de school verlaat, kan in het VAVO alsnog zijn diploma behalen. De kandidaat krijgt hierbij op grond van de behaalde eindcijfers vrijstellingen als vermeld in artikel 36.

3 De directeur reikt aan iedere kandidaat die definitief is afgewezen voor het eindexamen havo of vwo een cijferlijst uit overeenkomstig artikel 30. De reguliere havo/vwo-school verstrekt hiervoor geen certificaten. De cijferlijst kan worden gebruikt bij een verzoek om vrijstellingen bij het vavo of het staatsexamen, overeenkomstig de daarvoor geldende voorschriften.

7 OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 34 Bewaren examenwerk

1 Het werk van het schoolexamen van de kandidaten behoeft wettelijk niet door de school te worden bewaard. De school stelt zich op het standpunt dat werk van het schoolexamen door de school dan wel de betreffende leerling wordt bewaard:
   (1) totdat de eerstvolgende cijferkaart door de ouders ondertekend aan de school is geretourneerd.
   (2) tot een half jaar na het maken van het SE of tot het moment dat het diploma is uitgereikt.

2 Het werk van het centraal examen der kandidaten wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directie. Alleen voor belanghebbenden ligt het werk, nadat de uitslag is vastgesteld, ter inzage. Een verzoek daartoe moet gericht worden aan de examensecretaris. Voor digitale examens geldt een bewaartermijn, die volgens de gebruikte programma's wordt gehanteerd, van maximaal drie weken.

3 De in het tweede lid bedoelde belanghebbenden zijn alleen de kandidaat en eventueel zijn ouder, voogd of verzorger. Het werk is uitsluitend ter inzage op school en onder toezicht van de directeur. Het werk mag niet gekopieerd worden of buiten het schoolgebouw gebracht worden.

4 Het werk van de kandidaten wordt na de bewaartermijn vernietigd.

5 De kandidaat die voor een vak ten overstaan van de staatsexamencommissie centraal examen aflegt met geheime opgaven, kan omtrent zijn werk gedurende een periode van zes maanden inlichtingen inwinnen bij de voorzitter van de commissie.

Artikel 35 Spreiding voltooiing eindexamen

1 Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen voor een deel van de vakken in het ene schooljaar, en voor het andere deel in het daaropvolgende schooljaar wordt afgelegd. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.

2 Het bevoegd gezag geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag hiervan afwijken ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.

3 Artikel 29 (Herkansing) is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.

4 Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de eindcijfers, behaald tot en met het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen, zendt het bevoegd gezag aan de inspectie een lijst waarop voor die kandidaat zijn vermeld de gegevens, genoemd in artikel 25.

5 De directie en de secretaris stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 33.

Artikel 36 Vrijstellingen in het VAVO

1 Een kandidaat die is afgewezen voor het examen havo of vwo en examen aflegt aan het VAVO is:

a. Vrijgesteld van het examen in een vak in het havo op grond van een examen vwo of havo, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger of een daarmee overeenkomende waardering is behaald.
b. Vrijgesteld van het examen in een vak in het vwo op grond van een examen vwo, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger of een daarmee overeenkomende waardering is behaald.
c. Vrijgesteld van het profielwerkstuk, indien hij reeds eerder een profielwerkstuk heeft gemaakt dat betrekking heeft op één of meer vakken uit het desbetreffende profieldeel, en dat is beoordeeld als "voldoende" of "goed".
d. Vrijgesteld van het onderdeel letterkunde van elke moderne taal, indien de kandidaat bij een eerder afgelegd examen, voor letterkunde een eindcijfer 6 of hoger heeft behaald.

2 In aanvulling op de onderdelen a tot en met d van het eerste lid is de kandidaat eveneens vrijgesteld indien het eindcijfer 5 of 4 is behaald, mits de kandidaat voldoet aan de voorwaarden van artikel 3.35 uit de WVO 2020 om te slagen voor het eindexamen.

3 De in het eerste en tweede lid genoemde vrijstellingen zijn uitsluitend van toepassing indien na het jaar waarin het eindcijfer of de beoordeling is vastgesteld, nog geen 10 jaren zijn verstreken.

4 Bij ministeriële regeling worden nadere voorschriften gegeven voor de toepassing van het 1e lid.

Artikel 37 Gegevensverstrekking

1 Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de definitieve uitslag stuurt het bevoegd gezag via BRON aan DUO en aan de inspectie een lijst waarop voor alle kandidaten zijn vermeld:

a. Het profiel of de profielen, waarop het examen betrekking heeft.
b. De vakken waarin examen is afgelegd.
c. De cijfers van het schoolexamen alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk en de vakken waarop het profielwerkstuk betrekking heeft.
d. De cijfers van het centraal examen.
e. De eindcijfers.
f. De uitslag van het eindexamen.

Vlaardingen, 1 oktober 2026
De voorzitter van de Raad van Bestuur, namens deze,

Dhr. J. v.d. Poel
directeur Lentiz | Groen van Prinstererlyceum

Mevr. S. Lansbergen
examensecretaris
Lentiz | Groen van Prinstererlyceum